

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «ТРУДОВІ СПОРИ»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр
Спеціальність 081 Право
Освітня програма «Право»
Рік навчання 4, семестр 8
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектори курсу

к.ю.н., доц. Новак Тамара Сергіївна

Контактна інформація лектора (e-mail)

Novak_Tamara@nubip.edu.ua

Сторінка курсу в eLearn

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=812>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни «Трудові спори» полягає у формуванні системи теоретичних знань про поняття та види трудових спорів, а також практичних навичок щодо аналізу, тлумачення та правильного застосування норм матеріального та процесуального права про індивідуальні та колективні трудові спори (конфлікти), про особливості позасудового та судового порядку вирішення трудових спорів, про особливості вирішення окремих категорій індивідуальних трудових спорів..

Завданням навчальної дисципліни є формування уявлень про трудові спори, їх види, порядок їх вирішення; застосування набутих знань та умінь у практичній діяльності юриста при вирішенні індивідуальних та колективних трудових спорів.

Компетентності навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК9. Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК14. Здатність до консультування з правових питань, зокрема, можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів, відповідно до вимог професійної етики, належного дотримання норм щодо нерозголошення персональних даних та конфіденційної інформації.

СК15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Годин и (лекції/ лабора торні, практи чні, семіна рські/с ам роб)	Результати навчання	Завдання	Оцінюв ання
Змістовий модуль 1.				
Тема 1. Загальна характеристика трудових спорів	2/2/6	Знати поняття та юридичний зміст категорії «трудові спори», принципи розгляду та класифікацію трудових спорів. Розуміти основні причини виникнення трудових спорів. Вміти розрізняти причини та приводи виникнення трудових спорів. Вміти визначити момент виникнення трудового спору.	Опрацювання лекційного матеріалу (запитання, участь у дискусії, вирішення ситуаційних задач, складання та опрацювання процесуальних документів тощо). Виконання практичної роботи (алгоритм дій описаний в Elearn – завдання виконуються, як правило в аудиторії)	Практич не заняття: 10 балів;

Тема 2. Міжнародні стандарти вирішення трудових спорів	2/2/6	Мати уявлення про практику розгляду трудових спорів у зарубіжних країнах. Орієнтуватись у міжнародно-правовому регулюванні вирішення трудових спорів. Знати зміст основних актів ООН та МОП у сфері вирішення трудових спорів. Бути ознайомленими із системами вирішення трудових спорів в окремих зарубіжних країнах, видами, суб'єктним складом трудових спорів. Мати уявлення про законодавство окремих зарубіжних країн, що регулює питання страйків.	Опрацювання лекційного матеріалу (запитання, участь у дискусії, вирішення ситуаційних задач, складання та опрацювання процесуальних документів тощо). Виконання практичної роботи (алгоритм дій описаний в Elearn – завдання виконуються, як правило в аудиторії)	Практич не заняття: 10;
Тема 3. Позасудовий порядок розгляду індивідуальних трудових спорів	2/2/6	Знати порядок організації комісій по трудових спорах, їх компетенцію. Орієнтуватись у строках звернення до комісії по трудових спорах та порядку прийняття заяв працівника. Знати порядок і строки розгляду трудового спору в комісії по трудових спорах, порядок прийняття рішень комісією по трудових спорах. Розуміти й вміти застосовувати на практиці порядок оскарження рішення комісії по трудових спорах. Знати строки та порядок виконання рішення комісії по трудових спорах	Опрацювання лекційного матеріалу (запитання, участь у дискусії, вирішення ситуаційних задач, складання та опрацювання процесуальних документів тощо). Виконання практичної роботи (алгоритм дій описаний в Elearn – завдання виконуються, як правило в аудиторії)	Практич не заняття: 10 балів;
Тема 4. Розгляд індивідуальних трудових спорів у судовому порядку	2/2/6	Знати категорії трудових спорів, що підлягають безпосередньому розглядові у місцевих загальних судах. Знати та вміти визначати строки звернення до суду за вирішенням трудових спорів. Знати порядок поновлення судом строків, пропущених з поважних причин. Знати нормативні приписи про відшкодування роботодавцем моральної шкоди, порядку задоволення грошових вимог, обмеження повороту виконання рішень по трудових спорах	Опрацювання лекційного матеріалу (запитання, участь у дискусії, вирішення ситуаційних задач, складання та опрацювання процесуальних документів тощо). Виконання практичної роботи (алгоритм дій описаний в Elearn – завдання виконуються, як правило в аудиторії)	Практич не заняття: 10 балів;
Тема 5. Особливості вирішення окремих категорій індивідуальних трудових спорів.	2/2/6	Знати особливості вирішення спорів про поновлення працівника на роботі та стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу. Знати підстави для поновлення працівника на роботі органом, який розглядає трудові спори. Розуміти наслідки поновлення працівника на роботі органом, який розглядає трудові спори, а також наслідки затримки видачі трудової книжки з вини власника або уповноваженого ним органу. Знати особливості виконання рішення про поновлення на роботі незаконно звільненого або переведеного на іншу роботу працівника. Орієнтуватись у наслідках прийняття рішення про поновлення на роботі для службової особи, яка винна в незаконному звільненні або переведенні працівника. Знати наслідки затримки роботодавцем виконання рішення органу, який розглядав трудовий спір	Опрацювання лекційного матеріалу (запитання, участь у дискусії, вирішення ситуаційних задач, складання та опрацювання процесуальних документів тощо). Виконання практичної роботи (алгоритм дій описаний в Elearn – завдання виконуються, як правило в аудиторії)	Практич не заняття: 10 балів;

		про поновлення на роботі незаконно звільненого або переведеного на іншу роботу працівника. Вміти визначати підстави та розуміти правові наслідки зміни формулювання причин звільнення працівника. Знати особливості спорів про притягнення до дисциплінарної відповідальності окремих категорій осіб за загальними та спеціальними правилами, а також спорів про притягнення до матеріальної відповідальності працівників. Орієнтуватись у врегулюванні відшкодування роботодавцем моральної шкоди працівнику.		
Тема 6. Медіація як спосіб вирішення індивідуальних трудових спорів	2/2/6	Знати поняття медіації як способу вирішення трудового спору. Знати вимоги до медіатора, його права та обов'язки. Знати норми професійної етики медіатора. Знати порядок підготовки до медіації, порядок проведення медіації та підстави її припинення. Знати права та обов'язки сторін медіації. Знати зміст договору про проведення медіації та угоди за результатами медіації. Вміти складати ці документи.	Опрацювання лекційного матеріалу (запитання, участь у дискусії, вирішення ситуаційних задач, складання та опрацювання процесуальних документів тощо). Виконання практичної роботи (алгоритм дій описаний в Elearn – завдання виконуються, як правило в аудиторії)	Практичне заняття: 10 балів; Самостійна робота 10 балів
Всього за Модуль 1			Навчальна робота (70) + Тест (30)	100
Змістовий модуль 2.				
Тема 7. Загальна характеристика колективних трудових спорів (конфліктів)	2/2/10	Знати поняття колективного трудового спору та їх види. Вміти визначити момент виникнення колективного трудового спору. Розуміти предмет колективного трудового. Розумітись на поділі колективних трудових спорів за рівнем виникнення та вирішення. Знати компетенцію Національної служби посередництва і примирення. Розумітись на порядку взаємодії Національної служби посередництва і примирення із сторонами колективного трудового спору.	Опрацювання лекційного матеріалу (запитання, участь у дискусії, вирішення ситуаційних задач, складання та опрацювання процесуальних документів тощо). Виконання практичної роботи (алгоритм дій описаний в Elearn – завдання виконуються, як правило в аудиторії)	Практичне заняття: 15 балів;
Тема 8. Органи, які здійснюють розгляд колективних трудових спорів (конфліктів)	2/2/14	Знати суб'єктний склад колективного трудового спору. Розуміти, яким чином Національна служба посередництва і примирення бере участь у примирних процедурах. Знати поняття примирної комісії, строки та порядок її створення. Знати порядок і строки вирішення колективного трудового спору примирними комісіями. Розумітись на правовому статусі незалежний посередника. Знати поняття трудового арбітражу, його правовий статус, порядок і строки створення. Знати порядок і строки вирішення колективного трудового спору трудовим арбітражем. Мати явлення	Опрацювання лекційного матеріалу (запитання, участь у дискусії, вирішення ситуаційних задач, складання та опрацювання процесуальних документів тощо). Виконання практичної роботи (алгоритм дій описаний в Elearn – завдання виконуються, як правило в аудиторії)	Практичне заняття: 15 балів;

		про гарантії незалежним посередникам, членам примирних комісій і трудових арбітражів.		
Тема 9. Порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)	2/2/10	Знати та надавати правову характеристику етапам вирішення колективного трудового спору. Розуміти правила формування вимог найманих працівників, профспілок. Знати порядок і строки розгляду вимог найманих працівників або профспілки. Знати права і обов'язки сторін колективного трудового спору.	Опрацювання лекційного матеріалу (запитання, участь у дискусії, вирішення ситуаційних задач, складання та опрацювання процесуальних документів тощо). Виконання практичної роботи (алгоритм дій описаний в Elearn – завдання виконуються, як правило в аудиторії)	Практичне заняття: 15 балів;
Тема 10. Правове регулювання страйку	2/2/10	Знати поняття страйку. Розумітись на правовому регламентуванні права на страйк. Вміти формулювати та оформлювати рішення про оголошення страйку. Знати нормативне врегулювання керівництва страйком. Знати вимоги до укладення угоди про вирішення колективного трудового спору (конфлікту), контроль за її виконанням. Розуміти підстави, причини, порядок та наслідки визнання страйків незаконними. Знати випадки, за яких забороняється проведення страйку. Розуміти способи вирішення трудового спору (конфлікту) у випадках заборони проведення страйку. Бути обізнаними із гарантіями для працівників під час страйку. Знати наслідки участі працівників у страйку	Завдання по Опрацювання лекційного матеріалу (запитання, участь у дискусії, вирішення ситуаційних задач, складання та опрацювання процесуальних документів тощо). Виконання практичної роботи (алгоритм дій описаний в Elearn – завдання виконуються, як правило в аудиторії)	Практичне заняття: 15 балів; Самостійна робота 10 балів
Всього за Модуль 2			Навчальна робота (70) + Тест (30)	100
Всього за семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Порушення академічної доброчесності не толерується. Дотримання академічної доброчесності студентами та відповідальність за її порушення визначається Положенням про академічну доброчесність у НУБіП України Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Використання мобільних пристроїв під час групової роботи на практичних заняттях допускається лише з дозволу викладача
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, індивідуальний графік тощо) навчання може відбуватись дистанційно на навчальній платформі Elearn та в он-лайн режимі з використання інтернет-платформ за погодженням із викладачем навчальної дисципліни

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків

90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Навчальна література:

1. Бутинська Р. Я., Мокрицька Н. П. Трудове право України: навчальний посібник. Львів : «Галицька видавнича спілка», 2022. 312 с.
2. Гетьманцева Н.Д., Орловський О.Я. Навчально-методичний посібник Трудові спори: навчально-методичний посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2021. 116 с.
3. [Дайджест судової практики з трудових спорів за I квартал 2024 року. Комітет НААУ з питань трудового права. 2024.](#)
4. Науково-практичний коментар Кодексу законів про працю України. За ред. Іншина М.І., Занфірової Т.А., Чижмарь Ю.В. К.: Видавничий дім «Професіонал», 2022. 352 с.
5. Новіков Д.О., Лук'янчиков О.М., Жукова А.І. Індивідуальні трудові спори у питаннях і відповідях : навч. посібник. Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2019. 136 с.
6. Рішення Конституційного Суду України, правові позиції та висновки Верховного Суду України та Великої Палати Верховного Суду щодо вирішення трудових спорів: наук. вид. / О. М. Ярошенко, І. П. Жигалкін, О. Є. Луценко. Харків: Юрайт, 2020. 264 с.
7. [Трудове право України: підручник \(за ред. проф. О. М. Ярошенко\). Харків: Вид-во 2022. 376 с.](#)

Методичні матеріали:

1. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни «Трудові спори» для студентів денної форми навчання, що навчаються за ОС «Бакалавр», спеціальність 081 «Право». Укладач: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри аграрного, земельного та екологічного права ім. В.З. Янчука Т.С. Новак. К., 2024.

Інформаційні ресурси:

1. Веб-портал органів виконавчої влади України www.kmu.gov.ua
2. Єдиний державний реєстр судових рішень <http://www.reyestr.court.gov.ua/>
3. Офіційне інтернет-представництво Президента України www.president.gov.ua
4. Офіційний веб-портал Верховної Ради України <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>
5. Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України <http://www.gntb.gov.ua/ua/>
6. Сайт Державної служби статистики України <https://www.ukrstat.gov.ua/>
7. Сайт Державної служби України з питань праці <http://dsp.gov.ua/>
8. Сайт Міжнародної організації праці <https://www.ilo.org/uk>
9. Сайт Міністерства економіки України <http://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
10. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
11. Сайт Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого <http://nplu.org/>
12. Сайт Національної служби посередництва і примирення <https://www.nspp.gov.ua/home/povnovazhennya-ta-zavdannya-nspp>
13. Сайт Центру політико-правових реформ www.pravo.org.ua